

แผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
(International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and
Unregulated Fishing (IPOA-IUU)

นางพวงทอง อ่อนอุระ^๑

๑. ภูมิหลังและความหมาย

IUU Fishing หรือการประมงเถื่อนนั้นมิใช่เป็นการประมงทุกประเภท และก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้ที่พยายามให้มีการบริหารจัดการประมงอย่างเหมาะสม ทั้งต่อผู้คนที่ต้องพึ่งพาการประมงในด้านที่เป็นแหล่งอาหารและแหล่งทำการประมง การประมงเถื่อนจึงอาจมีผลทำให้การประมงทั้งปวงถึงแก่กาลอวสานได้ อนึ่ง ผู้ที่ทำการประมงเถื่อนนั้นถือว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบ ไม่เคารพต่อกฎระเบียบในการทำการประมง และเอาเปรียบชาวประมงที่ทำการประมงอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกฎข้อบังคับ ในปัจจุบัน ไม่มีการรายงานถึงสถิติการทำประมงเถื่อน ทราบแต่เพียงว่าในการทำการประมงที่สำคัญบางประเภทนั้น ปริมาณจับจากการทำประมงเถื่อนมีสัดส่วนสูง เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณจับทั้งหมด แต่ที่น่าเป็นห่วงยิ่งกว่านั้นคือ มีการทำการประมงเถื่อนเกิดขึ้นทั่วโลก เพราะชาวประมงที่ทำการประมงเถื่อนเหล่านี้พยายามหลีกเลี่ยงกฎข้อบังคับใหม่ที่มีความเข้มงวดขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากพบว่ามียุทธวิธีที่ใกล้สูญพันธุ์นั้นเพิ่มมากขึ้น

แผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดประมงเถื่อน (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IPOA-IUU) นี้ จึงได้จัดเตรียมเครื่องมือหลายแบบไว้เพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปใช้ต่อต้านการทำการประมงเถื่อน โดยที่ประเทศเหล่านั้นอาจกระทำการต่อต้านการทำการประมงที่ผิดกฎหมายหรือการทำการประมงเถื่อนด้วยตนเอง หรืออาจร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ก็ได้ เครื่องมือบางประเภทนั้นได้รับการออกแบบมาใช้กับทุกประเทศ แต่มีเครื่องมือบางชนิดที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ประเทศบางกลุ่มได้ใช้ประโยชน์เป็นการเฉพาะ คือ

- รัฐเจ้าของธง (รัฐที่จดทะเบียนเรือและอนุญาตให้เรือลำนั้นชักธงของรัฐตน)
- รัฐชายฝั่ง (รัฐที่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลหรือมหาสมุทร)
- รัฐเจ้าของท่า (รัฐที่อนุญาตให้เรือประมงต่างชาติเข้ามาเทียบท่าเรือรัฐตน)

นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดประมงเถื่อนได้เรียกร้องให้มีการนำ*มาตรการตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้า* มาใช้ ซึ่งจะมีผลทำให้สัตว์น้ำที่ถูกจับขึ้นมาโดยชาวประมงที่กระทำการประมงเถื่อน หรือการประมง IUU *ไม่อาจนำสัตว์น้ำที่ตนจับมาได้ขึ้นมาขาย หรือไม่สามารถนำไปทำการแปรรูปเพื่อส่งออกไปจำหน่ายในตลาดโลกได้*

^๑ นิติกร (เชี่ยวชาญ) ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. ลักษณะและขอบเขตของ IUU Fishing และแผนปฏิบัติการสากล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันย่อมเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การประมงนั้นเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ ทำให้เกิดการจ้างแรงงาน เกิดแหล่งรายได้ ประชากรจำนวนมากนับล้านคนดำรงชีวิตโดยการพึ่งพาสัตว์น้ำ ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำการประมงทุกคนจึงต้องช่วยกันอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรประมงของโลกให้ยั่งยืนสืบไป ทั้งนี้ เพื่อให้มีทรัพยากรสัตว์น้ำในจำนวนที่เพียงพอต่อการบริโภคของคนรุ่นปัจจุบัน และอนุชนรุ่นหลังสืบต่อกันไปเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้น โดยความมุ่งประสงค์หรือเจตนารมณ์ดังกล่าว ประเทศสมาชิกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติหรือเรียกโดยย่อว่า “เอฟ เอ โอ” จำนวนกว่า ๑๗๐ ประเทศ จึงร่วมกันให้การรับรองจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ หรือมีชื่อเป็นทางการซึ่งได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่า The Code of Conduct for Responsible Fisheries หรือ CCRF ขึ้นในปี ๒๕๓๘ หรือ ค.ศ. ๑๙๙๕ ดังได้กล่าวถึงลักษณะและขอบเขตของจรรยาบรรณฉบับนี้มาแล้วในตอนต้น ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบฉบับนี้ มิได้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่มีสภาพบังคับเพียงแต่มุ่งประสงค์ให้ทุกคนที่ประกอบอาชีพประมง หรือเกี่ยวข้องกับการประมงได้นำเอาแนวทางในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบของจรรยาบรรณ ไปปรับใช้ในทางปฏิบัติด้วยความสมัครใจ

แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะได้มีการยอมรับจรรยาบรรณฉบับนี้กันเป็นการทั่วไป ประกอบกับมีการนำเอาบทบัญญัติของจรรยาบรรณฯ ไปปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น แต่ก็มีมีการทำการประมงบางส่วนเท่านั้นที่ทำการประมงอย่างรับผิดชอบ ยังคงมีชาวประมงบางกลุ่มที่ไม่เคารพและไม่ยึดถือกฎระเบียบในการทำการประมง รวมทั้งกฎระเบียบที่ปรากฏอยู่ในจรรยาบรรณและในตราสารระหว่างประเทศฉบับอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ชาวประมงบางคนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบเกี่ยวกับเครื่องมือทำการประมงและแหล่งทำการประมง บางรายไม่เคยรายงานผลการจับ หรือรายงานอย่างไม่ถูกต้อง เจ้าของเรือประมงบางรายได้สับเปลี่ยนธงเรือของตน โดยเฉพาะในประเทศไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะควบคุมการทำการประมงอย่างเพียงพอ การทำการประมงโดยขาดความรับผิดชอบต่อคนอื่น มีผลบั่นทอนโดยตรงต่อความพยายามในการบริหารจัดการประมงอย่างถูกต้อง

คำว่าทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือการประมงเถื่อนนี้ ได้รับการบัญญัติขึ้นเพื่อใช้กับการทำการประมงอย่างไร้ความรับผิดชอบต่อคนอื่น ด้วยการดำเนินงานอย่างจริงจังของ เอฟ เอ โอ เป็นเวลากว่าสองปี ประเทศสมาชิกของเอฟ เอ โอ ได้ร่วมกันพัฒนาแผนปฏิบัติการสากลว่าด้วยการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดประมงเถื่อน (IPOA-IUU) ขึ้นในปี ๒๕๔๔ เพื่อแก้ไขปัญหาค่ากล่าวมาข้างต้น แต่อย่างไรก็ตาม แผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดประมงเถื่อนนี้ ยังเป็นเรื่องของสมัครใจของรัฐทั้งปวง เช่นเดียวกับจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ เพราะเป็นเสมือน “กล่องเครื่องมือ” ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือหลายชนิด ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการกับการประมงเถื่อนในรูปแบบต่างๆ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการประมงแต่ละประเภทเท่านั้นว่าจำเป็นต้องเลือกใช้เครื่องมือชนิดใดจึงจะเหมาะสม ไม่ใช่ว่า

เครื่องมือทั้งหมดที่มีอยู่ในกล่องเครื่องมือนี้จะเหมาะสมกับทุกกรณี ดังนั้น การเลือกใช้เครื่องมือในกล่องดังกล่าวจึงมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การบริหารจัดการบรรลุผลสำเร็จได้ดี

๓. วัตถุประสงค์และหลักการสำคัญของแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing คือการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงเถื่อน โดยการจำกัดมาตรการที่เคร่งครัด มีประสิทธิภาพและโปร่งใสให้แก่ทุกรัฐในการปฏิบัติ รวมทั้งจัดตั้งองค์กรจัดการประมงที่เหมาะสมในแต่ละภูมิภาค ตามหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อเป็นการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงเถื่อน แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้นำมาตรการรวมทั้งกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้บังคับ โดยเฉพาะการมุ่งให้ความสำคัญแก่ความต้องการพิเศษของรัฐกำลังพัฒนาตามมาตรา ๕ ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ

๓.๑ การมีส่วนร่วมและการประสานงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพควรจะนำแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ไปใช้บังคับโดยทางตรงกับรัฐทั้งปวง โดยการร่วมมือกับรัฐอื่นๆ หรือการบังคับโดยทางอ้อมโดยผ่านองค์กรจัดการประมงในระดับภูมิภาค หรือโดยผ่าน เอฟ เอ โอ และองค์กรระหว่างประเทศที่เหมาะสมอื่นๆ องค์กรประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การบังคับใช้มีผลสำเร็จขึ้นอยู่กับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรึกษาหารือและการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน เพื่อที่จะลดการทำประมงเถื่อนระหว่างรัฐ และองค์กรระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก **ควรมุ่งเน้นให้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐและองค์กรดังกล่าวการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการที่จะจัด IUU Fishing รวมทั้งอุตสาหกรรม ชุมชนประมง และองค์กรภาคเอกชน**

๓.๒ การนำไปปฏิบัติ มาตรการในการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมงเถื่อน ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าจะนำแผนปฏิบัติการระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลก ไปปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

๓.๓ วิธีการและการปฏิบัติที่เข้มงวด มาตรการในการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมงเถื่อน ควรกล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการจับสัตว์น้ำทุกประเภท ในการใช้วิธีการนี้ รัฐควรจะนำมาตราการต่างๆ มาใช้ เพื่อสร้างความรับผิดชอบเบื้องต้นของรัฐเจ้าของธง (Flag State) และบังคับใช้ในเขตอำนาจรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งมาตรการของรัฐเจ้าของท่า รัฐชายฝั่ง มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการตลาดและมาตรการทั้งปวง **เพื่อให้มั่นใจว่ารัฐจะไม่ให้การสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมใน IUU Fishing** รัฐควรจะใช้มาตรการเหล่านี้ตามความเหมาะสมและให้ความร่วมมือ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าได้มีการนำมาตราการเหล่านี้มาใช้บังคับแบบบูรณาการ แผนปฏิบัติการฯ ควรจะแยกแยะถึงผลกระทบของ IUU Fishing ต่อภาวะเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

๓.๔ การอนุรักษ์ มาตรการในการป้องกัน ยับยั้งและจัดการทำประมงเถื่อน ควรสอดคล้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในระยะยาวของประชากรสัตว์น้ำและการคุ้มครองสถานะแวดล้อม

๓.๕ ความโปร่งใส แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ควรจะถูกนำไปใช้อย่างโปร่งใสตาม มาตรา ๖.๑๓ ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ

๓.๖ การไม่เลือกปฏิบัติ แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ควรจะมีการพัฒนาและนำไปใช้ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อรัฐใดรัฐหนึ่งหรือเรือประมงของรัฐตน ทั้งในลักษณะของรูปแบบหรือในลักษณะของ ข้อเท็จจริง

๔. การนำมาตรการป้องกัน ยั่งยืนและจัดการทำประมงเถื่อนมาใช้ปฏิบัติ

๔.๑ ความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง

แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง ดังนี้:-

- ๑) รัฐควรให้การยอมรับและเคารพต่อแนวทางปฏิบัติของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ เพื่อนำไปใช้ในการป้องกันปราบปรามและจัดการทำประมงเถื่อน
- ๒) รัฐทั้งปวงได้รับการกระตุ้นให้สัตยาบัน ยอมรับ หรือภาคยานุวัติต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒, ความตกลงสหประชาชาติ ค.ศ. ๑๙๙๕ และ ความตกลงเพื่อส่งเสริมการควบคุมเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลหลวงให้ปฏิบัติตามมาตรการสากลเพื่อการอนุรักษ์และจัดการประมง ค.ศ. ๑๙๙๓ และหากรัฐใดยังมีได้เข้าเป็นภาคีตราสารเหล่านี้ถือว่าไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของตราสารเหล่านี้
- ๓) รัฐทั้งปวงควรปฏิบัติตามตราสารด้านประมงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ ซึ่งรัฐตนได้ให้สัตยาบัน ยอมรับหรือภาคยานุวัติไว้อย่างเคร่งครัด
- ๔) การทำการประมงในมหาสมุทรต่างๆ นั้น องค์การประมงในระดับภูมิภาค จะเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลทุกรัฐที่มีเรือประมงเข้าไปทำการประมงในแหล่งทำการประมงเหล่านี้ จึงควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การดังกล่าว หรือต้องควบคุมเรือประมงของตนมิให้กระทำการใดๆ ที่ละเมิดกฎข้อบังคับที่องค์การเหล่านี้ได้กำหนดขึ้นไว้
- ๕) รัฐต่างควรทบทวนกฎหมายประมง รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายของตนเป็นอันดับแรก เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถใช้กฎหมายเหล่านี้ได้อย่างสอดคล้องกับวิธีการที่แจ้งไว้ในแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ในการดำเนินการทบทวนกฎหมายนั้นควรพิจารณาประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้
  - ✓ ภายใต้อธิบายข้อเสนอแนะของแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing นั้น จำเป็นจะต้องเพิ่มหน่วยงานตามกฎหมายขึ้นอีกหรือไม่?

- ✓ บทลงโทษสำหรับการทำประมงที่ผิดกฎหมายในปัจจุบันรุนแรงเพียงพอแล้วหรือไม่?
- ✓ ภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน จะสามารถควบคุมกิจกรรมในการทำการประมงของเรือประมงของรัฐตนได้จริงหรือไม่?
- ✓ หากคนถือสัญชาติของรัฐเป็นเจ้าของเรือประมงที่ไปจดทะเบียนในรัฐอื่น หรือไปทำหน้าที่นายเรือในเรือประมงของรัฐอื่น จะสามารถบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อป้องกันมิให้คนเหล่านั้นทำการประมงที่ผิดกฎหมายได้หรือไม่?
- ✓ หากรัฐได้ยินยอมให้มีการนำขึ้นท่าหรือขนถ่ายสัตว์น้ำจากเรือประมงต่างชาติที่ทำเทียบเรือของรัฐตน มีกฎหมายและวิธีปฏิบัติที่สามารถใช้ในการควบคุมกิจกรรมดังกล่าว เช่นการตรวจสอบ หรือไม่?
- ✓ ในกรณีที่รัฐได้มีการอนุญาตให้กองเรือประมงต่างชาติเข้ามาทำการประมงในน่านน้ำของรัฐตน ควรจะเพิ่มมาตรการเกี่ยวกับการประมงที่ผิดกฎหมายในข้อตกลงที่ทำไว้ได้หรือไม่?

๖) ชาวประมงที่ทำผิดกฎหมายย่อมพยายามหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบ จึงมักจะทำการประมงในเขตที่มีการติดตามตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวัง (Monitoring, Control and Surveillance หรือ MCS) ไม่เข้มงวดนัก ดังนั้น แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing จึงได้กำหนดเครื่องมือสำหรับการติดตามตรวจสอบอย่างกว้างๆ เพื่อใช้ในการต่อต้านการประมงเถื่อนไว้ ดังต่อไปนี้

- ระบบติดตามเรือประมง (Vessel Monitoring System หรือ VMS)
- โครงการส่งผู้สังเกตการณ์ประจำบนเรือประมง
- ระบบรายงานผลการจับสัตว์น้ำในแต่ละเที่ยวเรือ
- การตรวจสอบเรือประมงทั้งที่ทำเทียบเรือและในทะเล
- การไม่อนุญาตให้เรือที่สงสัยว่าจะเป็นเรือประมงเถื่อนเข้าเทียบท่าหรือให้เอกสิทธิ์ใดๆ
- วิธีอื่นๆ

๗) รัฐควรสนับสนุนให้ชาวประมงทุกคนปฏิบัติตามกฎข้อบังคับด้านการประมงโดยวิธีการสร้างสรรค์ซึ่งรวมถึง:-

- การให้การศึกษาและบริการต่างๆ แก่ชุมชนและชาวประมง
- การให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากฎระเบียบด้านการประมง
- การสร้างจิตสำนึกเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้นๆ

- การจัดทำระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่ชาวประมงสามารถปฏิบัติตามได้โดยง่าย
- ๘) รัฐควรปรับปรุงความสามารถในการตรวจตราเรือประมงและตรวจสอบในกรณีที่เชื่อว่าการทำการประมงเถื่อนเกิดขึ้น และจักต้องดำเนินคดีกับผู้ละเมิดกฎข้อบังคับด้านการประมงอย่างจริงจัง
- ๙) รัฐควรเข้าร่วมในเครือข่ายสากลเพื่อร่วมมือและประสานงานระหว่างกัน ในการติดตามตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังในกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการประมง ซึ่งจะช่วยให้รัฐต่างๆ สามารถหาข้อมูลที่ต้องการทราบได้อย่างรวดเร็ว

๔.๒ ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธง

แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธง ดังนี้:-

- ๑) ควบคุมกิจกรรมการทำการประมงของเรือที่ซักธงของรัฐตน รวมไปถึงเรือประมงและเรือที่ใช้สนับสนุนการทำการประมง (เช่น เรือขนส่งหรือเรือแม่ที่ทำหน้าที่ส่งเสบียงและน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่เรือประมงและรับสัตว์น้ำกลับเข้าท่า)
- ๒) รัฐบาลของรัฐเจ้าของธงจักต้องมีความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะทำให้เกิดผล
- ๓) **การจดทะเบียนเรือประมง** ก่อนที่รัฐจะอนุญาตให้เรือประมงของตนซักธงของรัฐตน รัฐนั้นควรจะต้องมั่นใจในความสามารถในการควบคุมการทำการประมงของเรือลำนั้นให้ได้ก่อน
- ๔) รัฐจึงควรจดทะเบียนเรือประมงทุกประเภททุกขนาดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ และรวบรวมทะเบียนประวัติของเรือแต่ละลำไว้เป็นหลักฐาน
- ๕) รัฐควรหลีกเลี่ยงการจดทะเบียนเรือที่เคยมีประวัติทำการประมงเถื่อนมาก่อน
- ๖) รัฐควรให้เจ้าของเรือลำที่ขอจดทะเบียนเรือนี้ในชื่ออื่นๆ มาก่อนด้วย และรัฐควรให้เจ้าของเรืออธิบายถึงสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนเรือเป็นนิจสินด้วย
- ๗) **ทะเบียนประวัติเรือประมง** แต่ละรัฐควรจัดทำทะเบียนประวัติของเรือประมงแต่ละลำขึ้นไว้ ข้อมูลที่ควรบันทึกไว้ในทะเบียนประวัติของเรือนี้ ซึ่งนอกจากจะแจ้งถึงลักษณะทางกายภาพต่างๆ ของเรือ และประวัติการทำการประมงแล้ว ยังควรจะมีข้อมูลดังต่อไปนี้ด้วย
  - ชื่อของเรือประมง หมายเลขทะเบียน ชื่อเรือเดิม (หากทราบ) และชื่อประเทศที่จดทะเบียนให้
  - ธงที่เคยใช้ (ถ้ามี)
  - สัญญาณเรียกวิทยุสากล (ถ้ามี)
  - สถานที่และปีที่ต่อเรือ

- ประเภทของเรือ
- ประเภทของเครื่องมือหรือวิธีการทำการประมง
- ระวังจับน้ำที่จดทะเบียน (กรอสตัน)
- ขนาดแรงม้าของเครื่องยนต์
- ความยาวเรือ
- ความลึกของเรือ
- ความกว้างของเรือ
- รูปถ่ายแสดงด้านข้างของเรือในวันที่จดทะเบียน หรือหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างเรือตามความเหมาะสม
- ชื่อ ที่อยู่ และสัญชาติของบุคคลหรือบริษัทที่จดทะเบียนเป็นเจ้าของเรือ
- ชื่อ ที่อยู่ และสัญชาติของบุคคลหรือบริษัทที่รับผิดชอบในการใช้เรือ
- ชื่อ ที่อยู่ และสัญชาติของบุคคลหรือบริษัทที่มีส่วนรับผลประโยชน์จากเรือ
- ประวัติการถือครองเรือ และประวัติการทำการประมงเดือนของเรือลำนี้ (หากทราบ)

ข้อสังเกต หากเป็นไปได้ ควรแจ้งในทะเบียนประวัติเรือด้วยว่าเรือลำนี้ยังคงทำการประมงอยู่อย่างสม่ำเสมอหรือไม่

๘) **การอนุญาตให้ทำการประมง** รัฐเจ้าของธงควรห้ามมิให้เรือของตนออกไปทำการประมงในทะเลหรือมหาสมุทรอื่นๆ เว้นแต่เรือลำนั้นได้รับอนุญาตให้ทำการประมงได้จากรัฐ รัฐเจ้าของธงจึงควรออกใบอนุญาตให้เฉพาะกับเรือที่จดทะเบียนในรัฐของตนอย่างถูกต้อง และมีบันทึกทะเบียนประวัติของเรือประมงลำนี้ไว้แล้ว ดังนั้น เรือต่างๆ ควรจะได้รับอนุญาตให้ทำการประมงได้ก็ต่อเมื่อเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ยินยอมที่จะทำการประมงตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในอาชญาบัตร เพื่อให้รัฐเจ้าของธงสามารถควบคุมกิจกรรมในการทำการประมงของเรือลำนั้นได้อันหนึ่ง เงื่อนไขเหล่านี้ควรกำหนดไว้ให้ชัดเจน เช่น

- อนุญาตให้จับสัตว์น้ำชนิดใด
- อนุญาตให้ใช้เครื่องมือทำการประมงประเภทใด
- อนุญาตให้ทำการประมงได้ในแหล่งใดและเมื่อใด

๙) **มาตรการในการควบคุมอื่นๆ** การจดทะเบียนเรือประมง การทำทะเบียนประวัติเรือประมง และการอนุญาตให้ทำการประมงนั้นจะทำให้รัฐเจ้าของธงมีพื้นฐานทางกฎหมาย ในการควบคุมการทำการประมงของเรือประมงของตน แต่เพื่อให้การควบคุมเรือประมงเกิดผลอย่างจริงจัง รัฐเจ้าของธงควรจะได้เลือกใช้เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติจริงต่างๆ ดังที่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing นั้น เช่น

- รัฐเจ้าของธงควรรู้ตำแหน่งเรือทุกลำ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ควรรู้เป็นช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น รัฐเจ้าของธงจึงต้องหาวิธีการอื่น เพื่อให้ทราบตำแหน่งของเรือของตนทุกลำในทะเลให้ได้
- รัฐเจ้าของธงควรจะมีขีดความสามารถในการลาดตระเวนทางทะเลในบริเวณที่รู้แน่ชัดว่าเรือประมงของตนมักเข้าไปทำการประมงด้วย
- รัฐเจ้าของธงควรกำหนดให้เรือทุกลำรายงานผลการทำการประมงเป็นระยะโดยสม่ำเสมอ การใช้ระบบติดตามเรือ วิทยุ และโทรสาร อันเป็นการสะดวกและประหยัดเวลา
- แม้ว่าข้อมูลที่ต้องรายงานจะแตกต่างกันไปตามประเภทของการประมง รัฐเจ้าของธงควรกำหนดให้เรือประมงของตนรายงานข้อมูลในการทำการประมงที่สมบูรณ์และถูกต้องตามกำหนดเวลา ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ควรรวมถึง:-
  - รายละเอียดของเรือ
  - ตำแหน่งเรือ
  - เส้นทางเดินเรือ
  - การลงแรงทำการประมง
  - องค์กรประกอบสัตว์น้ำที่จับได้ และน้ำหนักรวมของสัตว์น้ำสดที่จำหน่ายขึ้นท่า
  - การแจ้งการเข้า/ออกจากแหล่งทำการประมง
  - การแจ้งกำหนดเข้าเทียบท่า
- รัฐเจ้าของธงควรจะสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับรายงานและควรลงโทษผู้ที่ไม่รายงานหรือรายงานข้อมูลเท็จ วิธีการตรวจสอบนี้รวมถึงการตรวจสอบเป็นประจำ ณ ท่าเทียบเรือ และการใช้ผู้สังเกตการณ์อิสระประจำอยู่บนเรือ
- รัฐเจ้าของธงควรทำให้มั่นใจว่ามีการลงโทษผู้ทำการประมงเถื่อนรุนแรงเพียงพอต่อการกระทำความผิด ในกรณีที่มีการกระทำความผิดขั้นรุนแรงนั้น เรือดังกล่าวควรถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงหรือให้ระงับการใช้ใบอนุญาตชั่วคราว การลงโทษอย่างเข้มงวดนี้จะช่วยทำให้ชาวประมงไม่กล้าทำการประมงเถื่อนอีกต่อไป

๔.๓ ความรับผิดชอบของรัฐชายฝั่ง

แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐชายฝั่ง ดังนี้:-

- ๑) ก่อนที่รัฐชายฝั่งจะอนุญาตให้เรือประมงต่างชาติเข้ามาทำการประมงในน่านน้ำของตน ควรตรวจสอบว่าเรือลำนั้นได้รับอนุญาตจากรัฐเจ้าของธงให้ไปทำการประมงนอกน่านน้ำของตนได้จริงหรือไม่เสียก่อน
- ๒) รัฐชายฝั่งจึงควรทำในทุกวิถีทางเพื่อขจัดประมงเถื่อนให้สิ้นไปจากน่านน้ำของรัฐตน
- ๓) รัฐชายฝั่งไม่ควรออกใบอนุญาตการทำประมงให้แก่เรือประมงเถื่อน ดังนั้น รัฐชายฝั่งควรขอร้องให้รัฐเจ้าของธงรับรองว่าเรือที่ตนได้จดทะเบียนให้มันไม่เคยมีประวัติเสียเกี่ยวกับการประมงเถื่อนมาก่อน หลังจากที่รัฐเจ้าของธงได้รับรองแล้ว รัฐชายฝั่งจึงจะออกใบอนุญาตให้เข้ามาทำการประมงในน่านน้ำของตนได้
- ๔) รัฐชายฝั่งอาจกำหนดให้เรือต่างชาติใช้ระบบติดตามเรือ เพื่อให้รู้ตำแหน่งในแต่ละช่วงเวลา หรือตำแหน่งที่ใกล้เคียงของเรือเหล่านี้ได้ตลอดเวลา และรับข้อมูลต่างๆ ที่ระบบนี้ จะต้องรายงานเข้ามาเป็นระยะ และกำหนดให้เรือประมงต่างชาติทุกลำหรือบางส่วนมีผู้สังเกตการณ์อิสระประจำอยู่บนเรือ
- ๕) รัฐชายฝั่งควรมีข้อบังคับให้เรือประมงทุกลำต้องนำสัตว์น้ำที่จับได้มายังท่าเทียบเรือประมงทุกครั้ง ทั้งนี้ เพราะการตรวจตราการขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเลนั้นทำได้ยาก ชาวประมงเถื่อนจึงนิยมขนถ่ายสัตว์น้ำกลางทะเลเสียมากกว่าที่จะนำขึ้นท่า

๔.๔ ความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของท่าเรือ

แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State Responsibilities) ไว้ดังนี้:-

- ๑) ปฏิเสธมิให้เรือต่างชาติเข้าเทียบท่า (ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินหรืออยู่ในภาวะอันตราย)
- ๒) ห้ามมิให้เรือประมงต่างชาตินำสัตว์น้ำขึ้นท่าหรือทำการขนถ่ายสัตว์น้ำบริเวณท่าเทียบเรือ
- ๓) กำหนดให้เรือประมงที่จะเข้าเทียบท่าต้องมอบข้อมูลเกี่ยวกับเรือและข้อมูลในการทำการประมง และ
- ๔) ตรวจสอบเรือที่สมัครใจให้ตรวจขณะจอดเทียบท่า
- ๕) รัฐเจ้าของท่าเรือควรกำหนดให้เรือประมงต่างชาติทุกลำที่ขออนุญาตเข้าเทียบท่า ดำเนินการ
  - แจ้งขออนุญาตเข้าเทียบท่าล่วงหน้าตามควร
  - มอบสำเนาใบอนุญาตการทำประมง
  - แจ้งรายละเอียดการทำประมงในเที่ยวเรือนั้น
  - แจ้งปริมาณสัตว์น้ำที่มีอยู่บนเรือ

- ๖) ก่อนที่รัฐเจ้าของท่าเรือจะอนุญาตให้เรือต่างชาติลำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมประมง ควรจะทำการสอบถามข้อมูลดังกล่าวก่อนอนุญาตด้วยเช่นกัน
- ๗) รัฐเจ้าของท่าเรือควรรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้ เพื่อแจ้งต่อรัฐเจ้าของธงและองค์กรประมงในระดับภูมิภาค
- ชื่อรัฐเจ้าของธงของเรือลำนั้นและรูปพรรณโดยละเอียดของเรือ
  - ชื่อ สัญชาติ และคุณสมบัติของนายท้ายเรือและได้กั้ง
  - ประเภทของเครื่องมือประมงที่ใช้บนเรือ
  - สัตว์น้ำที่มีอยู่บนเรือ โดยระบุแหล่งที่จับ ชนิดและลักษณะของสัตว์น้ำและปริมาณ
  - ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ตามที่องค์กรประมงในระดับภูมิภาคและข้อตกลงสากลต้องการ และ
  - ปริมาณสัตว์น้ำที่นำขึ้นและขนถ่ายที่ทำ
- ๘) หากรัฐเจ้าของท่าเรือมีเหตุอันชวนให้เชื่อได้ว่าเรือลำใดที่เทียบท่าอยู่นั้นได้มีส่วนร่วมในการทำการประมงเถื่อนแล้ว รัฐเจ้าของท่าเรือควรจะดำเนินการดังต่อไปนี้
- ไม่อนุญาตให้เรือลำนั้นนำสัตว์น้ำขึ้นท่าหรือขนถ่ายที่ทำ
  - แจ้งให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยทันที และ
  - หากสงสัยว่าการทำการประมงเถื่อนในน่านน้ำของรัฐอื่น หรือในน่านน้ำที่จัดการดูแลโดยองค์กรประมงระดับภูมิภาค รัฐเจ้าของท่าเรือจะต้องแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้ประเทศและองค์กรที่เกี่ยวข้องทราบโดยทันที
- ๙) รัฐเจ้าของท่าเรือสามารถใช้มาตรการอื่นเพิ่มเติมแก่เรือและผู้ประกอบการนั้นได้ โดยความเห็นชอบหรือคำขอร้องจากรัฐเจ้าของธงอีกด้วย

๔.๕ มาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ

ในปัจจุบัน มีความพยายามเพื่อร่วมมือกันในการควบคุมการค้าสัตว์น้ำที่ได้จากการประมงเถื่อน แผนปฏิบัติการสากล IUU Fishing จึงได้เรียกร้องให้รัฐต่างๆ ร่วมกันพัฒนามาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ (International Trade-related Measures) เพิ่มขึ้นเพื่อยุติการทำการประมงเถื่อน ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะสอดคล้องกับข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้อยู่ในการค้าระหว่างประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อป้องกันการค้าสัตว์น้ำที่จับได้จากการประมงเถื่อน โดยไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นใดๆ ในการค้าสัตว์น้ำชนิดอื่น อนึ่ง มาตรการการค้านี้จะครอบคลุมในรูปแบบต่างๆ ของการนำเข้าและส่งออกสินค้า อันประกอบด้วย

- ข้อกำหนดให้มีใบรับรองสัตว์น้ำที่จับได้และเอกสารควบคุมการค้าสัตว์น้ำ
- ข้อจำกัดและข้อห้ามในการนำเข้าและส่งออกสินค้าสัตว์น้ำ

องค์กรประมงในระดับภูมิภาคจะมีบทบาทที่สำคัญในการประสานงานกับรัฐต่างๆ ในการจัดทำ และบังคับใช้มาตรการทางการค้าเหล่านี้ โดยเฉพาะมีบทบาทนำในการขจัดประมงเถื่อน เพราะกลุ่มสัตว์น้ำที่มีมูลค่าสูงส่วนใหญ่ของโลก และกลุ่มสัตว์น้ำอื่นๆ ที่พลอยถูกจับได้ในการประมงเถื่อนนั้น อยู่ภายใต้การบริหารจัดการโดยองค์กรประมงในระดับภูมิภาค องค์กรเหล่านั้นจึงอยู่ในฐานะที่โดดเด่น ในการส่งเสริมและประสานความพยายามด้านต่างๆ เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดประมงเถื่อนนี้

อนึ่ง สิ่งที่องค์กรประมงในระดับภูมิภาคสามารถกระทำได้นั้น รวมถึง

- การรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประมงเถื่อนในภูมิภาคของตน
- จำแนกเรือประมงเกี่ยวข้องกับทำการประมงเถื่อนและประสานงานเพื่อใช้มาตรการต่างๆ ในการกำจัดเรือเหล่านั้นออกไป
- เร่งรัดให้ประเทศที่ยังมีเรือที่เกี่ยวข้องกับการประมงเถื่อน ดำเนินการให้เรือเหล่านั้นยุติการทำการประมงเถื่อนโดยเร็ว
- เรียกร้องให้รัฐภาคีสมาชิกทำการต่อต้านเรือไม่แจ้งสัญชาติที่เข้ามาทำการประมงในภูมิภาค
- รับรองข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีการเช่าเรือใดออกไปทำการประมงเถื่อน
- รับรองแผนตรวจสอบที่ทำเทียบเรือ กำหนดข้อจำกัดในการขนถ่ายสัตว์น้ำในทะเล และข้อกำหนดเพื่อห้ามเรือของรัฐที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกขององค์การ ซึ่งเข้ามาทำการประมงในภูมิภาคที่องค์กรนั้นดูแลอยู่นำสัตว์น้ำมาขึ้นที่ท่าเรือของรัฐภาคีสมาชิก
- รับรองมาตรการทางการค้าที่จะนำมาใช้ต่อต้านการประมงเถื่อน และ
- รับรองวิธีการออกไปรับรองสัตว์น้ำที่จับได้ และ/หรือ เอกสารที่ใช้ในการค้าสินค้าสัตว์น้ำ

๕. การนำเอาแผนปฏิบัติการสากลในการขจัดประมงเถื่อนมาใช้ในทางบริหารจัดการกองเรือประมงไทย เพื่อให้เกิดการทำประมงอย่างรับผิดชอบ

การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการสากลว่าด้วยการป้องกัน ชัดขวาง และขจัดประมงเถื่อนประเภทที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่รายงานและไร้การควบคุม ของไทย ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติสากลว่าด้วยการป้องกัน ชัดขวาง และขจัดประมงเถื่อนประเภทที่ผิด

กฎหมาย (IPOA-IUU) นั้น จัดทำขึ้นโดย เอฟ เอ โอ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยเป็นผลจากการประชุมพิจารณาหารือกับประเทศสมาชิกสมาชิกเกี่ยวกับเนื้อหาของแผนปฏิบัติการนี้ที่กรุงโรมในระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๔๓ และกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ทั้งนี้ เนื้อหาของแผนปฏิบัติการนี้ได้เป็นที่ยอมรับโดยสังคมโลกในการประชุม

คณะกรรมการด้านการประมงของ เอฟ เอ โอ สมัยที่ ๒๔ ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๔ และสนับสนุนโดยคณะมนตรีของ เอฟ เอ โอในการประชุมสมัยที่ ๑๒๐ ในวันที่ ๒๓ มิถุนายนปีเดียวกันนั้น

๒. แผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดประมงเถื่อนนี้เป็นเรื่องของความสมัครใจ เช่นเดียวกัน

กับจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries) นอกจากนั้นแผนปฏิบัติการสากลฉบับนี้ยังได้เรียกร้องให้มีการนำ “มาตรการตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้า” มาใช้ ซึ่งมาตรการนี้จะมีผลทำให้สัตว์น้ำที่จับโดยชาวประมงเถื่อนไม่สามารถนำออกขาย หรือแปรรูปจำหน่ายได้ในตลาดโลก

๓. แผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดความรับผิดชอบของทุกรัฐไว้ โดยให้มีหน้าที่ ดังนี้:-

๓.๑ ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับสำหรับการบริหารจัดการกองเรือประมง ซึ่งมีการบัญญัติไว้ในเอกสารสากลต่างๆ กฎข้อบังคับหลายข้อได้รับการบัญญัติไว้แล้วในจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ ตลอดจนในเอกสารที่แสดงความสมัครใจและสนธิสัญญา (ข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย) อนึ่ง การยอมรับข้อตกลงต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยทำให้มีการอนุรักษ์และการบริหารจัดการประมงทั่วโลกดียิ่งขึ้น

๓.๒ ในการทำการประมงในทะเลและมหาสมุทรต่างๆ นั้น องค์การประมงในระดับภูมิภาคจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลทุกประเทศที่มีเรือประมงเข้าไปทำการประมงในแหล่งทำการประมงเหล่านี้ ดังนั้น ไทยจึงควรเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกขององค์การดังกล่าว หรืออย่างน้อยที่สุดต้องควบคุมเรือประมงของตนไม่ให้กระทำการใดๆ ที่ละเมิดกฎข้อบังคับที่องค์การเหล่านี้ได้กำหนดขึ้นไว้

๓.๓ สำหรับการดำเนินงานในระดับประเทศ ไทยควรทบทวนกฎหมายประมงรวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายนั้นเป็นอันดับแรก เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถใช้กฎหมายเหล่านี้ได้อย่างสอดคล้องกับวิธีการที่แจ้งไว้ในแผนปฏิบัติการสากลเพื่อขจัดประมงเถื่อน ทั้งนี้ ในการทบทวนกฎหมายภายในของรัฐนั้นควรพิจารณาในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- จำเป็นต้องมีการเพิ่มหน่วยงานตามกฎหมายขึ้นอีกหรือไม่ เพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการสากลฉบับนี้
- บทลงโทษของการทำประมงเถื่อนที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น รุนแรงเพียงพอหรือไม่
- ภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันและการบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้ จะสามารถควบคุมกิจกรรมในการทำการประมงของเรือประมงของเรือประมงของรัฐตนได้จริงหรือไม่
- หากคนที่ถือสัญชาติของรัฐ (บุคคลและบริษัท) เป็นเจ้าของเรือประมงที่ไปจดทะเบียนกับรัฐอื่น หรือทำหน้าที่นายเรือในเรือประมงของชาติอื่น จะสามารถบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่เพื่อป้องกันไม่ให้คนเหล่านี้ทำการประมงเถื่อนได้หรือไม่
- ในกรณีที่รัฐได้มีการอนุญาตให้กองเรือประมงต่างชาติเข้ามาทำการประมงในน่านน้ำของประเทศ รัฐควรเพิ่มมาตรการเกี่ยวกับการประมงเถื่อนในข้อตกลงที่ทำไว้ได้หรือไม่

- หากรัฐได้ยินยอมให้มีการนำขึ้นท่าหรือขนถ่ายสัตว์น้ำจากเรือประมงต่างชาติ ที่ทำเทียบเรือของตน รัฐมีกฎหมายและวิธีการปฏิบัติที่สามารถใช้ในการควบคุมกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น เช่น การตรวจสอบหรือไม่

๓.๔ แผนปฏิบัติการสากลฯ ได้กำหนดเครื่องมือสำหรับติดตามตรวจสอบการทำประมงเถื่อนในเขตที่มีการติดตามตรวจสอบ ควบคุมและเฝ้าระวัง (Monitoring, Control and Surveillance หรือ MCS) ไว้อย่างกว้างๆ เพื่อใช้ในการต่อต้านการประมงเถื่อนไว้ ดังนี้

- ระบบติดตามเรือประมง (Vessel Monitoring System หรือ VMS)
- โครงการส่งผู้สังเกตการณ์ประจำบนเรือประมง
- ระบบรายงานผลจับในแต่ละเที่ยวเรือ
- การตรวจสอบเรือประมงทั้งที่ทำเทียบเรือและในทะเล
- การไม่อนุญาตให้เรือที่สงสัยว่าจะเป็นเรือประมงเถื่อนเข้าเทียบท่าหรือให้เอกสารใดๆ

๓.๕ ไทยควรส่งเสริมให้ชาวประมงทุกคนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับการทำการประมงโดยวิธีการสร้างสรรค์ ซึ่งรวมถึง การให้การศึกษาและบริการต่างๆ แก่ชุมชนและชาวประมง การให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากฎระเบียบทางการประมง การสร้างจิตสำนึกเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้นๆ และการจัดทำระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่ชาวประมงสามารถปฏิบัติตามได้โดยง่าย ทั้งนี้ ชาวประมงที่ฝ่าฝืนต่อกฎข้อบังคับนั้นควรได้รับการลงโทษรุนแรง โดยรัฐควรปรับปรุงความสามารถในการตรวจตราเรือประมงและตรวจสอบในกรณีที่น่าเชื่อว่าจะมีการทำการประมงเถื่อนเกิดขึ้น และจักต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำการฝ่าฝืนอย่างจริงจัง

๔. สำหรับความรับผิดชอบของไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงนั้น แผนปฏิบัติการสากลฯ ได้กำหนดความรับผิดชอบเบื้องต้นของรัฐเจ้าของธงไว้ว่า

๔.๑ ควบคุมกิจกรรมการประมงของเรือที่ชกธงไทยรวมทั้งเรือประมงและเรือที่ใช้สนับสนุนการทำการประมง เช่นเรือขนส่งหรือเรือแม่ที่ทำหน้าที่ส่งเสบียงและน้ำมันให้แก่เรือประมงและรับสัตว์น้ำกลับเข้าท่า

๔.๒ จดทะเบียนเรือประมงทุกประเภททุกขนาดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และรวบรวมทะเบียนประวัติของเรือแต่ละลำไว้เป็นหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไทยควรหลีกเลี่ยงการจดทะเบียนนั้นแจ้งรายชื่อประเทศทั้งหมดที่เรือลำนี้เคยจดทะเบียนมาก่อน หากพบว่าเป็นเรือที่เคยเปลี่ยนธงเป็นนิจสินแล้ว ไทยควรให้เจ้าของเรืออธิบายถึงสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนเรือเป็นนิจสินนี้ด้วย

๔.๓ ไทยควรจะทำทะเบียนประวัติของเรือประมงไทยแต่ละลำไว้ทุกลำ

๔.๔ ห้ามมิให้เรือประมงไทยออกไปทำการประมงในทะเลหรือมหาสมุทรอื่นใด เว้นเสียแต่ว่าเรือลำนั้นได้รับอนุญาตให้ทำการประมงได้จากรัฐบาลไทย รัฐเจ้าของธงจึงควรออกใบอนุญาตให้เฉพาะกับเรือที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยแล้วอย่างถูกต้อง และ

มีการบันทึกทะเบียนประวัติของเรือประมงลำนั้นไว้แล้ว ทั้งนี้ ก่อนที่ไทยจะอนุญาตให้เรือประมงต่างชาติเข้ามาทำการประมงในน่านน้ำไทยนั้น ควรตรวจสอบว่าเรือลำนั้นได้รับอนุญาตจากรัฐเจ้าของธงให้ไปทำการประมงนอกน่านน้ำของตนได้จริงหรือไม่ก่อน

สรุป

มาตรการของประเทศไทยในฐานะรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State) นับว่าเป็นสิ่งท้าทายของประเทศเราว่ามาตรการดังกล่าวจะสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกัน ยับยั้งและขจัดการทำ IUU Fishing ได้อย่างบรรลุผลและมีประสิทธิภาพหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะมาตรการ PSM เป็นมาตรการใหม่ที่สังคมโลกเพิ่งจะเริ่มนำมาทดลองใช้ในการต่อต้าน IUU Fishing ทั้งนี้ ความซับซ้อนของมาตรการดังกล่าวอยู่ที่ว่ารัฐเจ้าของท่าเรือในที่นี้คือประเทศไทยจะต้องนำกฎหมายภายในทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจตรวจสอบเรือประมงต่างประเทศที่ประสงค์จะขอเข้าเทียบท่าและขอใช้ท่าเรือเพื่อนำสินค้าสัตว์น้ำขึ้นท่า มาบังคับใช้ เพื่อป้องกันมิให้มีการนำสัตว์น้ำที่จับได้จากการทำ IUU Fishing ขึ้นท่าและทำการค้าขายได้ในประเทศไทยประเด็นสำคัญที่ต้องการทำวิจัยคือ

๑) ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องการดำเนินการใช้อำนาจควบคุมและตรวจสอบดังกล่าวเพียงพอหรือไม่ หากมีมีกฎหมายอะไรบ้าง ส่วนราชการใดเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นๆ และกฎหมายนั้นๆ มีบทบัญญัติครอบคลุมพันธกรณีต่างๆ ตามที่ความตกลง PSM กำหนดไว้หรือไม่ หากคำตอบคือ “ไม่” ประเทศไทยจะต้องดำเนินการอย่างไร เช่น ควรจะเข้าเร่งดำเนินการเข้าเป็นภาคีความตกลง PSM หรือไม่ ก่อนที่เราจะตอบคำถามนี้เราจำเป็นต้องพิจารณาถึงผลดี-ผลเสียที่ไทยจะได้รับหากเข้าเป็นภาคีความตกลงฉบับดังกล่าวเสียก่อน

๒) หากมาตรการ PSM จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับไทย เราจำเป็นจะต้องมีการบูรณาการในการดำเนินงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพราะกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกระจายอยู่ตามส่วนราชการต่างๆ ไม่มีส่วนราชการใดเลยที่มีกฎหมายแบบเบ็ดเสร็จ ดังนั้น รูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในนำมาตรการ PSM มาใช้แบบบูรณาการในระหว่างส่วนราชการของไทยจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยประสงค์จะทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารประเทศต่อไป